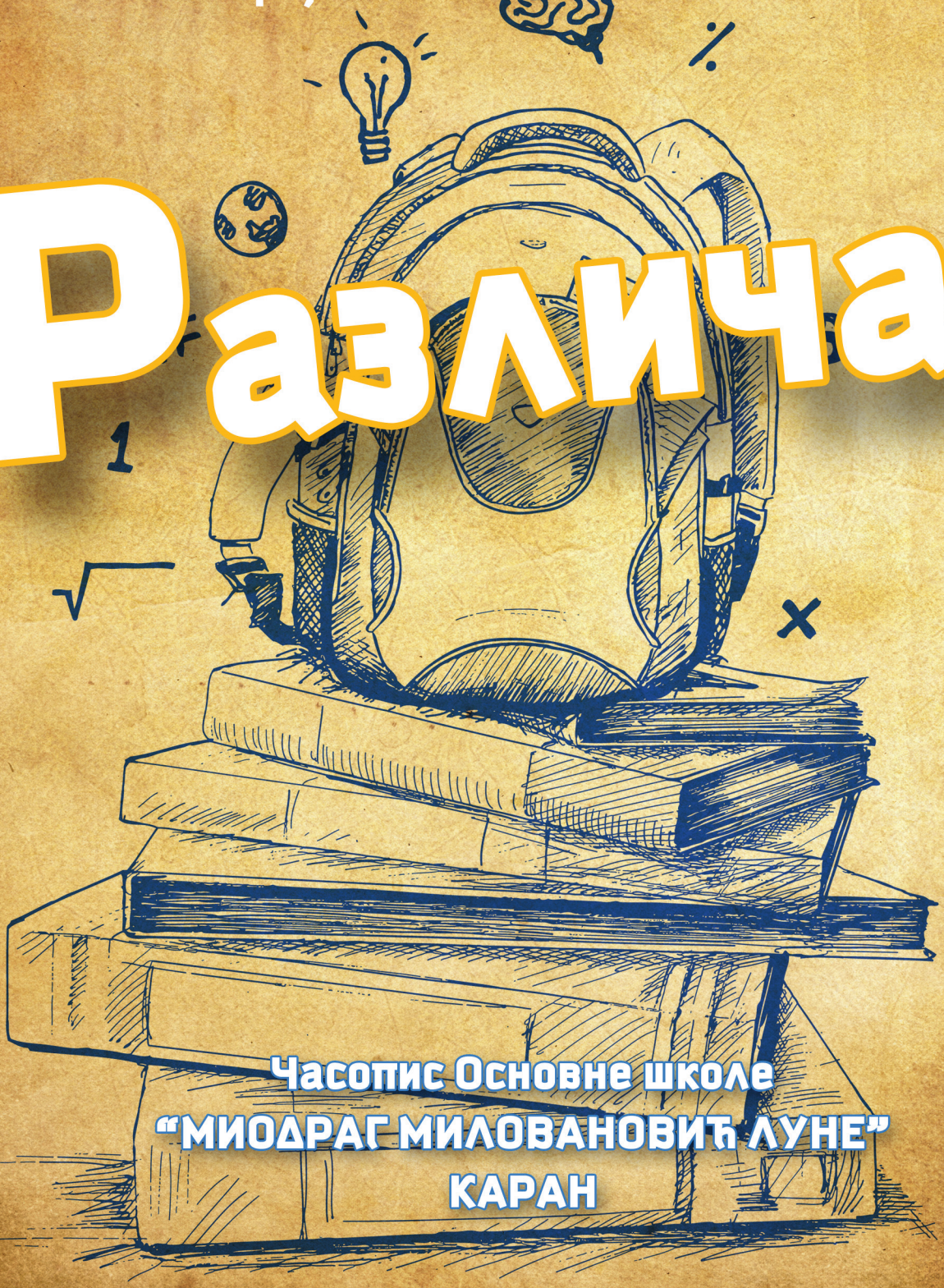
МИОДРАГ МИЛОВАНОВИЋ ЛУНЕ

КАРА

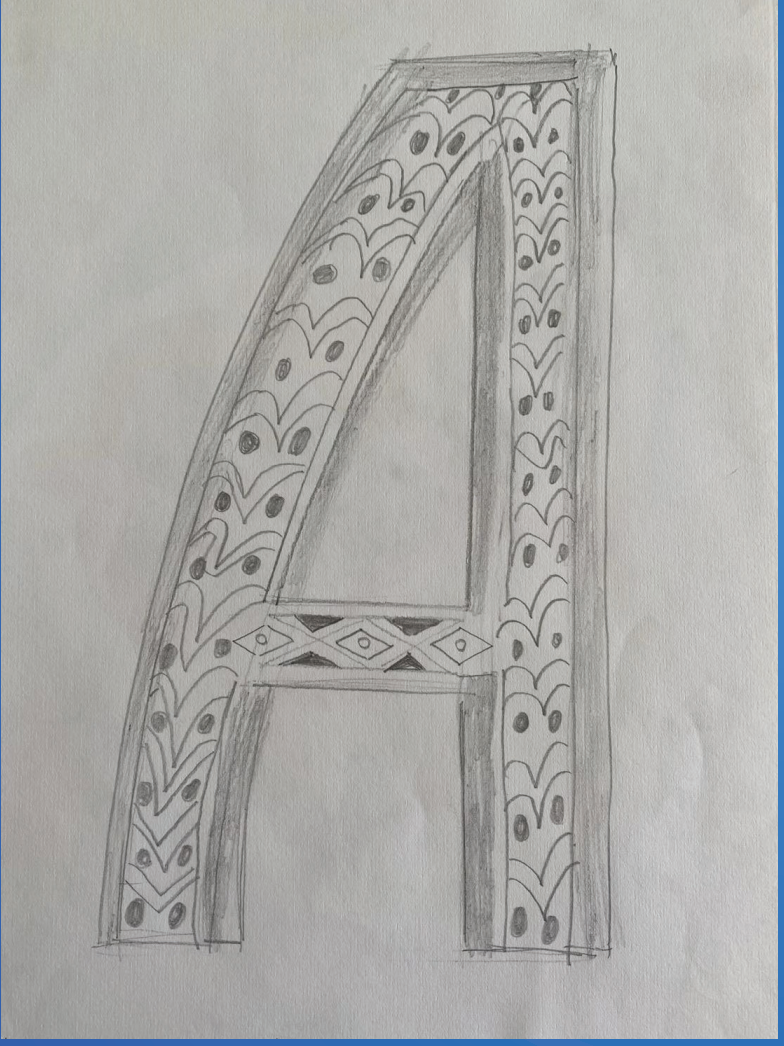
ОСНОВНА ШКОЛА

Број XIV Година 2024.

Различак

Часопис Основне школе
"МИОДРАГ МИЛОВАНОВИЋ ЛУНЕ"
КАРАН

Александар Тотић, V разред, Каран

Ивана Кукањац, VI разред, Каран

ОВО СМО МИ

Маја Веселиновић, VI разред, Каран

РазличаК

ЧАСОПИС ОШ "Миодраг Миловановић Луне" КАРАН

Главни и одговорни уредник:
Весна Вујић Ршумовић,
проф. српског језика

Лектура и коректура:
Весна Вујић Ршумовић,
проф. српског језика

Уређивачки одбор:
Весна Вујић Ршумовић,
проф. српског језика
Наташа Жилић,
проф. ликовне културе
Чланови
литерарно-рецитаторске секције

Насловна страна:
Милица Ђорђевић,
проф. ликовне културе

Припрема за штампу:
CTRL DIZAJN STUDIO

Урош Костић, VI разред, Каран

ДАН ШКОЛЕ

ДАН ШКОЛЕ У ЗНАКУ ИЗЛОЖБЕ ПОСВЕЋЕНЕ БЕЛОЈ КАРАНСКОЈ ЦРКВИ

Дан школе је ове године посвећен подсећању на значај Беле каранске цркве, важног религијског и културно-историјског споменика по коме је Каран широко познат и далеко чувен и, према мишљењу познаваоца њене специфичности и важности, раван многим познатим светилиштима, како у Србији, тако и на европском тлу.

Поводом обележавања Дана школе постављена је пригодна изложба с намером да се ученици подсете својих предака и предочи им се одакле је кренула писменост у овом крају, коју наша школа баштини, настављајући просветни рад свештенства и мноштва претходних генерација учитеља и наставника. Изложбу је отворила директорка школе Вера Симић и, уз лепе жеље за Дан школе, нагласила да је битно „подстицати изузетност знања и умења, стварајући јединствене шансе за нова поколења, ослоњена на рамена посебних великана – оних који су заслужни за постојање и опстанак Беле каранске цркве кроз векове“.

За ученике од првог до осмог разреда организоване су различите спортске активности. Такође, ђаци су заједно са својим учитељицама и наставницама у оквиру пројекта „Уређујемо школски простор“ учествовали у засађивању цвећа чиме је улепшан амбијент школске зграде и дворишта.

Традиционално, настава је одржана заменом улога наставник-ученик.

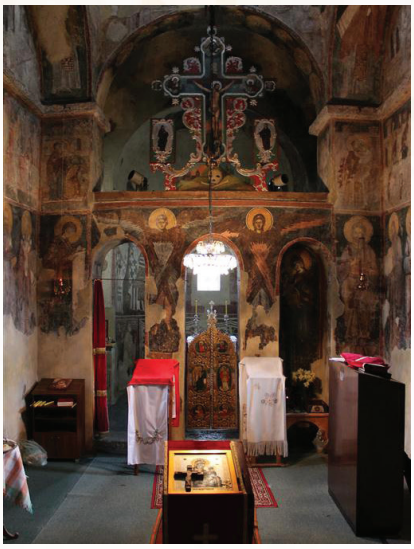
В. В. Р.

БЕЛА ЦРКВА КАРАНСКА

Бела црква каранска: сведок вере, културе и историје нашег народа, ретко очуван споменик у западној Србији.

Иконопис Беле цркве датира из прве половине XIV века, у време Душана Немањића. Лепота фресака нимало не заостаје за немањићким задужбинама, и ако је ктитор (оснивач) мање познат жупан Петар Брајан, који није спадао у ред моћније властеле тог доба. Храм је посвећен Богородици Марији, празнику Благовести (7. април) дан када је Марија прихватила да буде Богородица – мајка Спаситеља Исуса Христа. Због тога у храму имамо много фресака из живота Богородице. Иначе црква је подигнута на темељу још старије богомоље, а у дворишту се налазе споменици још из римског доба стари XVII-XVIII векова, који су сведок дуге историје овог краја. Од икона издваја се Богородица Тројеручица која је јединствена због начина на који је насликана, поготову је занимљива љубитељима и познаваоцима уметности из средњевековног сликарства.

Храм је осим успона Србије сведок тешких времена ропства, а поједина оштећења на иконопису то и сведоче. Наиме Срби у XVIII веку плашећи се турске одмазде беже из лужничке жупе, што овак крај оставља пустим за дужи низ година. Срећом народ се опет овде насељава и Бела црква је спасена, а живот се враћа у ова села. У порти цркве наилазимо на много споменика, то су углавном споменици других ктитора, тј. особа које су после Петра Брајана чували и одржавали ову светињу кроз тешка времена. А истраживања показују да се гроб главног ктитора жупана Брајана не налази овде. Али где? Немамо поуздана сведочанства о томе.

Храм, као и све наше старе задужбине сведок су наше велике славе, али и ожиљака које као народ носимо кроз историју. Црква, као и остале задужбине дају наду да упркос искушењима и времену опстајемо, трајемо. Даје наду да народ који има овакве споменике вере и културе неће нестати. Споменика и храмова као Бела црква мало има. Она показује ко смо били, како смо опстали и путоказ какви треба да будемо. Да чувамо нашу веру и културу, да се тиме поносимо, јер то једном народу даје сврху и смисао.

Радосав Остојић,
наставник верске наставе

БЕЛА ЦРКВА КАРАНСКА

Бела црква каранска посвећена Благовештењу налази се у селу Каран код Ужица. Подигао ју је као своју задужбину жупан Петар Брајан између 1340. и 1342. године.

Сваке недеље са својим родитељима одлазим у цркву на литургију. Унутрашњост цркве красе прелепе фреске. Недељом се на литургији окупља велики број верника. За време литургије мушкарци стоје на десној страни, а жене на левој. Сви пажљиво слушају службу, а на крају верници свраћају у салу на послужење. Поред Беле цркве налази се неколико очуваних надгробних споменика из римског доба. Ова црква је једини средњовековни споменик у ужичком крају. Бројни археолошки остаци сведоче да је село Каран, као и овај крај уопште, имао важно место у културном животу у античко и римско доба. На античким и римским надгробним споменицима преовлађују портрети покојника, коњаника... Оно што Белу цркву каранску чини посебном је и то да је Часна трпеза у олтару постављена на жртвенику из римског доба.

Наша црква је моје омиљено место где сваке недеље волим да одем, помолим се Богу и спокојно вратим својој кући.

Милован Јовановић
IV разред, Каран

ДАН ШКОЛЕ

О ЗНАМЕНИТИМ ЛИЧНОСТИМА НА ДАН ШКОЛЕ

Дан школе у Рибашевини обележен је низом активности ученика и наставника током недеље: спортским активностима, заменом улога наставник-ученик и истраживањем о познатим личностима нашег краја.

Отворена је изложба посвећена животу и раду Драгиња Петровића Медоша, познатог сликара, Михаила Миловановића, истакнутог сликара и Пауна Петронијевића, завичајног песника из Рибашевине.

Слађана Миловић,наставница

ДАН ШКОЛЕ

УЧИТЕЉИ КРОЗ ИСТОРИЈУ ШКОЛСТВА У ЛУЖНИЧКОЈ ДОЛИНИ

Ученици и наставници Издвојеног одељења у Луновом Селу Дан школе обележили су низом активности. Реализоване су спортске игре у којима су учествовали сви ученици школе. На радост свих ученика извршена је замена улога ученик - наставник. Реализована је и активност на тему ,,Учитељи кроз историју школства у Лужничкој долини“. Била је ово прилика да се ученици упознају са почецима школства и првим учитељима у свом крају, при чему је значајно да се ти почеци везују за XIX век, а међу оснивачима школа и ширења писмености налазе се презимена која данас носе неки наши ученици.

Кроз ове активности ученици су се дружили, развијали међусобно поштовање, нашли се у туђим ципелама и, наравно, уживали.

Зорица Јевтовић, наставница

САВИНДАН

СВЕТОСАВСКА СВЕЧАНОСТ У КАРАНУ

Ученици и наставници матичне школе у Карану, уз присуство званичника Града Ужица, родитеља, мештана и многобројних гостију, обележили су своју школску славу.

У пригодном програму учествовали су ученици свих разреда, укључујући и најмлађе из припремне предшколске групе. Изведена драматизација обележавања Савиндана као крсне славе подсетила је на традиционалне славске обичаје који се негују и чувају у народу, али и на сам дух светосавља, жив и постојан, који се и на овај начин следи у свом најлепшем смислу.

Присутнима се обратила директорка школе Вера Симић, истакавши да је заједнички задатак „истрајност у љубави, праштању, знању, истинољубљу, човекољубљу, достајнству и човечности“:

„Када се говори о Светом Сави, треба да се исписује ново поглавље засновано на темељима традиције и културе чији је он благородни источник и духовни предводник“, рекла је, између осталог, директорка школе.

Након свечаног програма уследио је духовни део славља које је предводио свештеник Марко Ерић. Освештани су славски колач и жито које су, као и свечано послужење, припремили родитељи ученика трећег разреда са учитељицом.

В. В. Р.

ЧУВАМО УСПОМЕНУ НА ПРВОГ СРПСКОГ ПРОСВЕТИТЕЉА

У Рибашевини је и овог 27. јануара било свечано уз присуство родитеља, ученика, наставника и других гостију. Школска слава започета је приредбом након које је освештан и изломљен славски колач, који је припремио домаћин Никола Филиповић.

Свечаност је отворена Химном Светом Сави, а смењивали су се рецитали и песме посвећени првом српском архиепископу.

Прослава празника настављена је уз богату трпезу.

Слађана Миловић, наставница

САВИНДАН

ПРОСЛАВА САВИНДАНА У ТРНАВИ

Школска слава пригодним програмом обележена је у школи у Трнави. Рецитације, песме и драмски комад су све присутне подсетили на значај и допринос који је Свети Сава дао свом роду, школи и цркви.

Након приредбе изведен је верски обред и сечење славског колача. Свештеник Марко Ерић је ученицима и учитељици честитао славу и пожелео добро здравље и успех у школским активностима.

Прослава Савиндана у овој школи, ове школске године вероватно ће се памтити. Један од разлога је што у рециталу и драмском комаду заједно су учествовали ученици и учитељица.

Свечаности су присуствовали родитељи, бивши ученици и мештани, а све њих су угостили домаћини славе Александар Николић и Дејан Алексић.

Јасмина Драшковић, учитељица

ШКОЛСКА СЛАВА

У ЧАСТ СВЕТОГ САВЕ

Школска слава у част Светог Саве и ове године обележена је пригодном приредбом у нашој школи. Приредбу је отворио ученик Павле Драгачевац који је поздравио присутне и подсетио на значај живота и деловања Светог Саве. Потом је изведена Химна Светог Саве, а у наставку програма рецитације, песме и драмски комади наших ученика подсетили су на допринос који је Сава оставио српском народу, школи и цркви.

Приредба је завршена славским обредом ломљења колача, а свештеник Марко Ерић обратио се речима које позивају на добро и на поштовање правих вредности.

Домаћин славе Мијо Бонцулић и мештани засеока Добродо припремили су богату закуску за присутне, а представници Месне заједнице Луново Село обезбедили су пакетиће за све ученике.

Зорица Јевтовић, наставница

ДАН ДИПЛОМА

НАЈУСПЕШНИЈИМА НАГРАДЕ И ПРИЗНАЊА

Свим ученицима који су остварили запажене резултате на такмичењима и смотрама у школској 2023/ 2024. години 12. јуна додељене су дипломе и похвалнице у матичној школи у Карану.

Дан диплома је отворен презентацијом посвећеном Белој цркви каранској. Ученици припремног предшколског програма показали су завршном приредбом, рециталима и песмама шта су до сада научили.

Николи Миловановићу уручена је диплома Ученика генерације, Вукова диплома и Доситејеве дипломе за изузетан успех из математике и ликовне културе. Бојани Филиповић додељене су две Доситејеве дипломе за постигнуте резултате из српског језика и књижевности и руског језика.

Ученици који су представљали нашу школу на такмичењима и смотрама у организацији Министарства просвете примили су дипломе и похвалнице.

Директорка школе пожелела је ученицима још много награда у наредним годинама, а ученицима осмог разреда пуно успеха на завршном испиту и у даљем школовању.

Слађана Миловић, наставница

УЧЕНИК ГЕНЕРАЦИЈЕ

Понос генерације 2023/2024. године је Никола Миловановић, најуспешнији ученик.

Никола је рођен 7. децембра 2009. године у Ужицу. Тих и ненаметљив, али весео и насмејан дечак, омиљен међу својим другарима, пример је како се великим трудом и радом долази до успеха. Својом одговорношћу и објективношћу подстицао је другове у свом одељењу и био поштован међу друговима и наставницима.

Током школовања имао је различита интересовања и таленте, математичку прецизност и уметничку отвореност и креативност. Николин труд и вредноћа крунисани су дипломом Ученик генерације, дипломом Вук Караџић, Доситејевим дипломама за изузетне резултате из математике и ликовне културе – освојеним трећим местом на Општинском такмичењу из математике и бројним наградама на ликовним конкурсима.

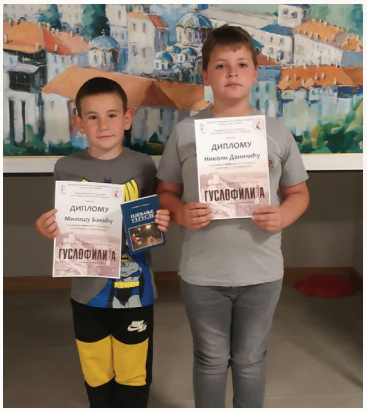
Његови квалитети гаранција су да ће и будућности бележити успехе и сјајне резултате. Част је била бити његов наставник и одељењски старешина.

Слађана Миловић, наставница

УСПЕСИ НА КОНКУРСИМА

НАГРАДЕ ЗА НАЈБОЉЕ

На ликовном конкурсу *Право у жицу* који је организовало Удружење за очување гусала и народне традиције на тему: Место и улога гусала у животу нашег народа прво место освојио је Милош Бакић, ученик I разреда, а треће место је припало Николи Даничићу, ученику III разреда.

Ученици наше школе постигли су велики успех и на конкурсу Крв живот значи. За ликовни рад награђен је Никола Миловић који је освојио треће место у категорији од I до IV разреда. Магдалена Петровић је заузела прво, Бојана Васиљевић друго а Лука Вујовић треће место у категорији ученика од V до VIII разреда. За СМС кратке поруке Јована Максић награђена је првим, Бојана Васиљевић другим а Дуња Чанчаревић трећим местом.

На ликовном и литерарном конкурсу Удружења „Развој УЕ“ Тамара Петровић, Теодора Миковић и Никола Даничић, ученици III разреда, освојили су прва три места на литерарном конкурсу а Никола Даничић и треће место на ликовном конкурсу.

Градска организација СУБНОР-а Ужице поводом обележавања 82. годишњице првог ослобођења Ужица 1941. године и стварања славне Ужичке републике расписала је Ликовни конкурс на тему „67 дана Ужичке републике“. На основу селекције стручног жирија награђен је Дамјан Илић, ученик V разреда у Карану, који је заузео прво место; друга награда уручена је Сташи Станчић, ученици III разреда из Карана, док је трећенаграђени ученик III разреда Никола Максић из Рибашевине. Похваљене су ученице III разреда из Карана и Рибашевине Мина Маслаћ, Тамара Петровић и Јана Радуловић.

Ученица Теодора Миковић је учествовала на литерарном конкурсу Мој зелени свет и освојила другу награду.

Како би изгледао свет без воде замислили су ученици наше школе на конкурсу који су организовали Водовод и Регионални центар Ужице под називом Да нема воде. Марко Ковачевић, ученик VIII разреда, освојио је треће место, а Невена Миловановић, ученица V разреда, похвалницу.

На манифестацији „Михољски сусрети села“ Петар Радојичић, ученик VI разреда из Карана, освојио је друго место на ликовном конкурсу Разгледница мога краја. Јована Максић, ученица V разреда из Рибашевине, Бојан Остојић, ученик VIII разреда из Карана и Тијана Алексић ученица III разреда из Карана похваљени су.

Најуспешнијим ученицима на ликовном конкурсу Мој омиљени књижевни лик награде и похвалнице уручене су на Дечјем одељењу Народне библиотеке. Похвалнице за запажене радове освојиле су ученице II разреда Лара Савић из Карана и Теодора Николић из Трнаве.

За најуспешније ученике организован је свечани пријем 14. јуна где им је градоначелница уручила пригодне награде.

Слађана Миловић, наставница

ДРУГО МЕСТО ЗА НЕВЕНУ

Општинско такмичење из Српског језика и језичке културе одржано је у Ужицу, 25. фебруара 2024. године. На такмичењу је учествовало осморо ученика наше школе.

Невена Миловановић, ученица V разреда из Рибашевине, освојила је 18 бодова и пласирала се на Окружно такмичење, које је одржано 6. априла у Косјерићу.

Слађана Миловић, наставница

УСПЕСИ

НАЈБОЉИ НА ТАКМИЧЕЊУ
ШТА ЗНАШ О САОБРАЋАЈУ

Наша школа је била домаћин Општинског такмичења Шта знаш о саобраћају на коме су најбоље резултате постигли ученик VI разреда Јанко Костић (освојио прво место у Б групи у конкуренцији дечака), ученика VI разреда Лазар Костић (освојио друго место у Б групи у конкуренцији дечака) и ученица VIII разредаТијана Марковић (освојила треће место у Ц групи у конкуренцији девојчица).

Светлана Никитовић, наставница

НА ТАКМИЧЕЊУ „МИСЛИША 2024“

Ученици наше школе су показали одличне математичке способности освајањем запажених резултата на такмичењу из математике “Мислиша 2024”. На овом такмичењу, које је познато по својој математичкој захтевности, ученици су се показали као прави таленти. Њихова вештина и посвећеност донели су им висока признања.

Никола Миловић, ученик II разреда, освојио је прво место. Учитељица Весна Вукић Јелић је изразила понос због успеха, истичући да се континуирано ради на подстицању интересовања за математику и подршци математиким талентима и да је Никола ђак који показује високу зрелост и свестраност у интересовањима и учењу.

Лара Савић, ученица II разреда, добила је похвалу. Ђурђа Кљајић, ученица I разреда, такође је остварила запажене резултате и добила похвалу.

Честитамо нашим ученицима и очекујемо од њих још много успеха и награда!

Весна Вукић Јелић, учитељица
Марица Вукић, учитељица

ДРУГО МЕСТО ЗА СТЕФАНА

Стефан Бурлић, ученик VII разреда, заузео је друго место на Општинском такмичењу из географије.

Такмичење је одржано у Основној школи " Ђура Јакшић" у Равнима. Честитамо Стефану!

Слађана Миловић, наставница

ДВОЈЕЗИЧНА ШКОЛА

ATERNOON TEA TRADITION

"There are few hours in life more agreeable than the hour dedicated to the ceremony known as afternoon tea."

Henry James

The history of tea is long and complex, spreading across multiple cultures over the span of thousands of years. The custom of drinking tea dates back to the third millennium BC in China. Tea originated in China during the Shang dynasty as a medicinal drink. It was first introduced to some Portuguese priests and merchants in China during the 16th century.

Drinking tea was popularised in England during the 1660s with the marriage of King Charles II to the Portuguese princess Catherine of Braganza, who brought this drinking habit. It was not until the mid-nineteenth century that the concept of "afternoon tea" first appeared.

Anna, the seventh Duchess of Bedford, introduced the concept of afternoon tea in 1840. The Duchess got hungry around four o'clock in the afternoon and the evening's meal wasn't until eight o'clock in the evening. That meant there was a long time between lunch and dinner. The Duchess asked for some tea (black or green), bread, butter and cakes during the late afternoon. She began inviting her friends to join her and started a trend that had an immediate success.

This pause for tea became a fashionable social event. During the 1880's upper-class and society women would change into long gowns, gloves and hats for their afternoon tea which was usually served in the drawing room between four and five o'clock. The tea was served in silver teapots. They used china cups and saucers with spoons and cloth napkins and drank black tea with milk.

The ritual of drinking afternoon tea remains a royal tradition. Queen Elizabeth II drank afternoon tea every day and enjoyed crustless sandwiches, sweet treats, and scones.

Most people consider afternoon tea as much more than a quick sip nowadays. It's a meal in the afternoon where people enjoy sandwiches, usually cut in small sections or "fingers," scones, pastries and even little cakes. A cup of tea brings people together and is a great way to make people feel comfortable, whether you're hosting or visiting your friends.

Слађана Живковић, наставница

ДВОЈЕЗИЧНА ШКОЛА

ЗАНИМЉИВОСТИ О РУСИЈИ

* Са површином од 17.075.400 км2, Русија је највећа држава на свету, а седма у свету по броју становника.

* Русија има најдужу границу на свету, граничи се са 14 земаља.

* Простире се на 11 временских зона.

* Русија је мултинационална земља, према последњем попису становништва идентификовано је180 националности.

* Русија се сматра европском земљом, али 75 одсто њене територије је у Азији.

* Русија је једина земља на свету коју запљускују 12 мора.

* Русија има најмање 15 тајних градова. Нису приказани на картама и нема путоказа до њих.

* Москва је највећи град у Европи са око 12 милиона становника и има највише милијардера на свету.

* Сибир заузима око 5,2 милиона квадратних километара, 25% светских шума налази се у Сибиру.

* Укупна дужина зидина Кремља је 2.235 метара.

* Бајкалско језеро је најдубље језеро на свету и највећи резервоар слатке воде на Земљи.

* У Русији постоји око 600 универзитета.

* Само у граду Санкт Петербургу постоји 221 музеј, 2.000 библиотека, више од 80 позоришта, преко 100 концертних сала и велики број културних институција.

* Ако бисте испред сваке изложбе у Ермитажу провели 2 минута, за све би вам требало око 6 година.

* Руска државна библиотека је највећа у Европи и друга у свету, после Конгресне библиотеке у САД.

* У малом месту у Русији постоји храм свих вера, место где су све вере спојене у једну и то је једини такав храм на свету.

* Русија је други највећи произвођач нафте у свету.

* Транссибирска железница је највећа железничка пруга на свету. Занимљиво је да се простире на осам временских зона, а потребно је седам дана да се пређе целом дужином пруге.

* Руски научници су измислили ТВ, електронски микроскоп, хеликоптер, бомбардер, видео рикордер, фотографију у боји, вештачко срце, бензински мотор, комбајн, пиштољ, синтетичку гуму, радио, бушилицу, пројектор, периодни систем елемената, електричну подморницу, детерџент и још много тога.

* Русија никада није имала робове.

* Назив Црвени трг нема везе са комунизмом, већ потиче од речи „леп“.

* Руске новчанице су једне од ретких које имају Брајеву азбуку за слепе особе.

* Иако хришћани чине велики део становништва, Руси придају већи значај Новој години него православном Божићу.

Рујка Мрдак, наставница

РЕЧ ПЕДАГОГА

ЕМПАТИЈА КАО ШКОЛСКИ ПРЕДМЕТ

Звучи невероватно, али је истинито.

Од 1993. године у Данској је обавезан предмет у школама управо емпатија, а то може да се доведе у блиску везу са тим да је ова земља проглашена једном од најсрећнијих на целом свету.

Разлога за увођење емпатије у школе је много. Доказано је да то помаже у грађењу бољих односа, смањује број малтретирања међу вршњацима и помаже у послу. Емпатични тинејџери су много више орјентисани задацима и циљевима, насупрот тинејџерима који немају развијену емпатију.

С обзиром да је цело школовање у Данској прогресивно и оријентисано на развој основних животних вештина, не чуди да се и овај предмет нашао на листи у школама. Један час седмично посвећен је лекцијама из емпатије, а слушају га деца старости од 6 до 16 година.

Током часа ученици разговарају о својим проблемима, били они у вези са школом или не. Потом заједно са целим разредом траже решења. Основна суштина се налази у пажљивом слушању и разумевању. Уколико се деси да не постоје проблеми о којима може да се разговара, ученици могу да проведу време уживајући и одмарајући се. То је нешто што Данци зову hygge, а за шта у нашем језику не постоји одговарајућа замена. Најједноставније објашњено, то је стварање пријатне и топле атмосфере.

Тимски рад је кључна карика у изучавању емпатије. Резултати истраживања показали су да је 60% задатака у данским школама извршено управо уз помоћ тимског рада. Не истичу се појединци, већ се ради на томе да се помогне мање талентованим ђацима којима треба помоћ. Заједничким учењем деца могу да науче много више ствари него када се такмиче између себе за боље оцене и већу пажњу.

Наше школство није као у Данској и вероватно је да нећемо ускоро имати могућност да овакве животно важне ствари наша деца изучавају у школи, али се надамо да ћете бити инспирисани овом причом и да ћете самостално у породици посветити време развоју емпатије и бриге код деце. Деца ће нам бити захвална и лакше ће се носити са свим што им живот донесе у будућности.

Јелена Чанчаревић,
школски педагог

ИЗ ЂАЧКОГ ПЕРА

ПРЕД ЈЕДНИМ УМЕТНИЧКИМ ДЕЛОМ

Још нисам имао прилику да посетим места где се чувају многа важна уметничка дела, али ћу зато заувек памтити када сам први пут видео Белог анђела.

Пре неколико година ишао сам у посету манастиру Милешева. Манастир Милешева је једна од највећих светиња у културној историји нашег народа. Познат је по фресци Белог анђела. Кад сам угледао манастир, помислио сам да је као и други манастири у којима сам био. Прво ме је одушевила историја манастира о којој је говорила једна монахиња. Затим сам се поклонио моштима Светог Саве, а онда сам угледао фреску. Кад сам стао пред Белог анђела, преплавила су ме нека чудна и непозната осећања. Толико лепоте и неке благости до тада нисам ни видео ни осетио.

Бели анђео сваког гледа директно у очи, без обзира из ког угла се посматра. Рекли су ми да је дело средњовековне уметности из XIII века. Дуго сам остао пред њим. Прича да је преко Белог анђела насликана друга фреска и да се указао након четиристо година, била ми је невероватна. Тада сам схватио да је баш фрескописан за спасење и чуда.

Открио сам колико су наша уметност, култура и вера богати и да у нашој земљи постоји тако важна фреска која спада у ред најлепших и најважнијих европских достигнућа ликовне уметности.

Лука Станчић
VI разред, Каран

ИЗ УЧЕНИЧКЕ РАДИОНИЦЕ

Драган Николић,
VIII разред, Каран

Јелена Марковић,
VIII разред, Каран

Стефан Анђелић,
VIII разред, Каран

Маја Веселиновић,
VI разред, Каран

Лена Вучићевић,
V разред, Каран

Милан Чекићевић,
V разред, Каран

ИЗ ЂАЧКОГ ПЕРА

НАЈЧУДНИЈИ САН КОЈИ ПАМТИМ

Под непознатим небом корачао сам кроз пејзаж, језера, планине, увале. Светлост маште допринела је да сам запоочео невероватно путовање.

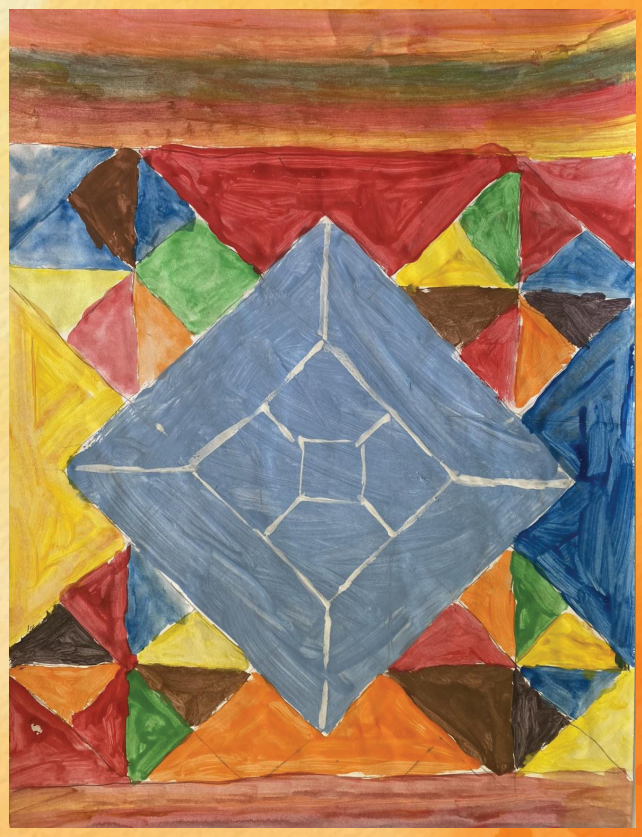
Створења на тој планети нису била ни налик ничему на земљи, необичног облика, кроз њих је пролазила светлост. Једина комуникација са њима била је путем мисли. Велики торњеви уздизали су се чак до облака, а светлећи мостови простирали су се у широком луку преко језера. Био је то магичан осећај. Вода је била топла, а морска створења прозрачна и сјајна. Велике планине уздизале су се као степенице, подсећале су на пирамиде. Људи није било. Владала је тишина. Осећао сам мир и спокој. Нисам желео да напустим ово чаробно место. Одједном чујем откуцаје сата и наступа потрес, осећам да напуштам место које сам заволео.

Када сам се пробудио, био сам збуњен. Осећај је био чудан. У мени је остала само жеља да још дуго истражујем невероватни свет који сам тек упознао.

Алекса Радовановић
VII разред
Рибашевина

Елена Пузовић, VII разред, Каран

Милош Станчић, VII разред, Каран

Милан Чекићевић, V разред, Каран

ИЗ УЧЕНИЧКЕ РАДИОНИЦЕ

Алекса Петровић ,
VI разред, Каран

Дејан Петровић,
VI разред, Каран

Сташа Станчић,
III разред, Каран

Стефан Бурлић,
VII разред, Каран

Лена Вучићевић,
V разред, Каран

Милан Чекићевић,
V разред, Каран

НЕДЕЉА СЕЋАЊА И ЗАЈЕДНИШТВА

ХУМАНОСТ, ПОШТОВАЊЕ, ТОЛЕРАНЦИЈА И ДИЈАЛОГ

Поводом прве годишњице трагично страдалих ученика у београдској Основној школи „Владислав Рибникар“, младих у Дубони и Малом Орашју, а седам месеци од трагичног догађаја у Нишкој Бањи, као израз поштовања према жртвама, организовано је низ активности у оквиру „Недеље сећања и заједништва“.

Ученици од I до VIII разреда гледали су и коментарисали документарни филм, прилагођен различитим узрастима, посвећен страдалим ученицима у Београду, који сведочи о неговању културе сећања и поштовања успомене на страдале. Након тога, ученици су пратили презентацију о толеранцији и емпатији као важним чиниоцима у демократски оријентисаном друштву, уз појашњење појмова на конкретним примерима.

Вежбајући у паровима уживљавање у хипотетички проблем (не)развијања саосећања и пратећи мудре мисли великана, ђаци од V до VIII разреда развијали су хуманост, емпатију, толеранцију, поштовање и дијалог. Такође, реализована је радионица на тему „Шта смо научили о себи“ применом метода дрво проблема тако што су ученици стикере са текстом узрока, околности, последица и решења постављали на хамере и анализирали добијене садржаје. Потом су писани кратки есеји на тему „О нама говоре наша дела“, а изабрани радови, заједно са паноима насталим на радионици, изложени су у холу школе.

У дворишту школе постављене су жардињере за цвеће које су декорисали ученици са наставницом ликовне културе кроз волонтерску активност у сврху креативног израза и уређења амбијента школског простора.

Активности су осмислили и реализовали наставница српског језика и књижевности, наставница ликовне културе, учитељице, библиотекари, чланови Ученичког парламента и чланови Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања. ***В. В. Р.***

ИЗ ЂАЧКОГ ПЕРА

Поводом обележавања **„Недеље сећања и заједништва“** *ученици су писали радове на тему* **„О нама говоре наша дела“** *у оквиру активности радионице* **„Шта смо научили о себи“** *којом су учили развоју хуманости, емпатије, толеранције, поштовања и културе дијалога.*

О НАМА ГОВОРЕ НАША ДЕЛА

У животу се често сусрећемо са тешким судбинама људи. Њима треба помоћи, а не окренути главу на другу страну.

Наше село је мало, али последњих година десиле су се несреће које су веома погодиле све људе, па и нас, децу. За једног дечака, који се разболео од тешке болести, скупљали смо новац како би се лечио. Сви су били укључени. Уз све напоре, дечак је ипак изгубио битку за живот.

У једној саобраћајној несрећи, страдао је мој рођак. Био је веома млад и сви за њега кажу да је био добар дечко. Његовим родитељима је тешко. У очима им је увек туга. Понека топла реч или дечја шала од помоћи је да бар на кратко забораве своју муку и бол. Увек се потрудим да их опрасположим. Иако сам дете, знам да им је потребно саосећање.

Понекад ни сами нисмо свесни колико нам неке особе значе и шта смо све могли да урадимо за њих. То схватамо тек када се нешто деси и када их више не виђамо.

Често виђам неке своје вршњаке који су другачији од већине друге деце. Мислим да доживљавају неразумевање јер деца можда не разумеју како је бити посебан у том смислу. Жао ми је свих особа којима нешто недостаје у животу. Било би лепо када би свако свакоме могао помоћи.

Треба да схватимо да је време да научимо како да видимо своје недостатке и слабости, па ћемо тако прихватити и мане других људи.

Лука Станчић, VI разред, Каран

О НАМА ГОВОРЕ НАША ДЕЛА

Био је то топао јунски дан. Требало је да имамо последњу пробу наше фолклорне групе пред полазак у Шпанију. Били смо пресрећни јер се ближила турнеја. Очекивали смо да проба буде сасвим обична, али се десило нешто сасвим другачије.

Све је протицало у најбољем реду док моја другарица Марија није пала. У болници су јој рекли д аје уганула ногу и да наредних недеља неће моћи да игра. Пут за Шпанију се ближио, требало је да пођемо за мање од седам дана. Марија је плакала мислећи да неће ићи на турнеју. Сви смо је тешили, уверавали да ћемо јој слати фотографије и нешто лепо купити у Шпанији.

Полазак на путовање је сваки пут веома битан дан за све нас. Тог дана је био и Маријин рођендан. Цео ансамбл се договорио да је изненадимо. Купили смо торту и балоне, али главни поклон је био саопштење да ће ићи са нама у Шпанију! На нашу радост, организатор турнеје је дозволио да Марија држи наш натпис на бини. Кад смо јој то рекли, Марија је била пресрећна. Почела је и да плаче од олакшања.

Нико из ансамбла се није покајао због тога што смо морали баш да се потрудимо да би Марија ишла са нама. Она је најбоља другарица и све је то заслужила, а ми смо схватили колико значи када неко разуме другара у невољи и саосећа са њим у тешком тренутку.

Сара Васовић VI разред, Каран

НЕДЕЉА СЕЋАЊА И ЗАЈЕДНИШТВА

АКТИВНОСТИ У ЛУНОВОМ СЕЛУ

Годину дана од немилих догађаја у београдској школи ,,Владислав Рибникар“, у Дубони и Малом Орашју, и седам месеци од трагичног догађаја у Нишкој Бањи, на предлог Радне групе и позива Министарства просвете обележена је ,,Недеља сећања и заједништава“ у нашој школи.

Ученици су упознати са циљем обележавања ,,Недеље сећања и заједништва” – одавање поштовања жртвама, неговање културе сећања, развој хуманости, толеранције, емпатије и дијалога.

Предшколци и ученици од I до IV разреда своје емоције исказали су кроз ликовне радове, а ученици старијих разреда спровели су еколошку акцију уређења школског простора и школског дворишта. Представница Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања реализовала је са ученицима радионицу на којој су правили бецеве са порукама пријатељства, а потом их разменили.

Зорица Јевтовић, наставница

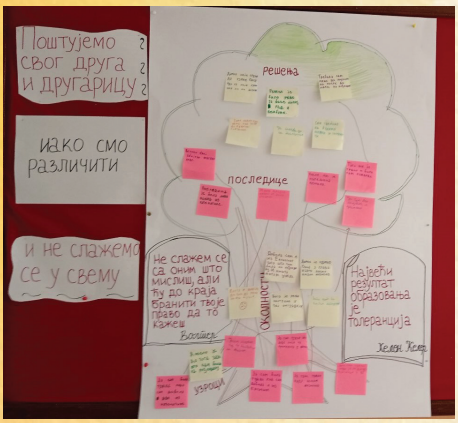

ИЗ ЂАЧКОГ ПЕРА

О НАМА ГОВОРЕ НАША ДЕЛА

Што сам старија, све више ме води жеља да помогнем другима, без обзира на то како то може утицати на мене. Често се жртвујем за свачију добробит и увек сам спремна да пружим подршку пријатељима у невољи. Други за мене кажу да сам толерантна, да прихватам сугестије и критике, уважавам ставове других. Волим да посветим време свему што ме емотивно испуњава а другима помаже. Сматрам да тако могу позитивно утицати на своју заједницу, друштво.

Моја другарица Јана једна је од најдражих особа које сам икада упознала. Она је драга и ретко позитивна особа. Увек смо једна уз другу. Њена симпатија је био Филип, мој најбољи друг из разреда. Сваког дана ми је говорила о њему, тако да сам једном одлучила да му кажем неколико лепих речи за Јану. Он се смешкао, па поцрвенео. Међутим, све се искомликовало када је Филип нашао девојку. Јана је сваког дана долазила уплакана и тужна у школу, а мени је било жао због свега што се догађа. Слушала сам је по цео дан, често и ноћу, покушавајући да јој пружим речи охрабрења и убеђујући је да није сама и да није крај света. Била сам јој ослонац у тешким тренуцима.

После неког времена, Филип је раскинуо са девојком и покушао да се приближи Јани. Док је она то једва дочекала, ја сам била опрезна и саветовала да сачека и размисли о свему. Сматрала сам да се он раније није понео лепо према Јани. Међутим, Филип ме је звао сваког дана да му помогнем да задобије Јанино поверење. Нисам била за то јер сам мислила да није био фер, али сам на крају попустила и саветовала Јани да прихвати његов предлог да се зближе. Јана и Филип су сада срећни исто колико сам и ја због њих. Јана више не тугује, то ми је јако важно.

Не сматрам да сам учинила нешто заиста значајно, али сам се потрудила да разумем Јану и да будем уз њу у тешким тренуцима. Сигурна сам да би и она саосећала са мном у сличној ситуацији. Овако, делимо радост и туга из очију нестаје.

Сара Ибраимовић
VI разред, Каран

ИЗ ЂАЧКОГ ПЕРА

О НАМА ГОВОРЕ НАША ДЕЛА

Толеранција је поштовање различитости међу људима и прихватањетих разлика. Људи се разликују по свом понашању, изгледу, уверењима, боји коже, навикама, језику... Разликујемо се и по делима која чинимо како бисмо једни другима указали поштовање и разумевање или супротно од тога. Мислим да свако треба да има свој став, да не тражи идоле којима би се клањао.

Мене су деца понекад у школи, док смо били у нижим разредима, задиркивала зато што носим ужину од куће. Носио сам кајагану и домаћи хлеб. Волим домаћу храну. Нисам много обраћао пажњу шта други једу, нисам неко коме је то битно. Када је учитељица сазнала да ме задиркују, пренела је мојој мајци. Оне су тада објасниле мојим друговима да људи имају различите укусе, како у исхрани, тако и у облачењу, различито размишљају и не понашају се сви исто. Био сам баш захвалан.

Живот не би био занимљив када би сви радили исто и зато треба поштовати свачије мишљење и толерисати различито понашање, уколико се тиме некоме не наноси штета. И, да, сада има много деце која носе домаћу храну у школу и нико нас не дира, већ свако ужива у ужини по свом укусу. Тако и у свему осталом, јер је различитост наше богатство.

Петар Радојичић
VI разред, Каран

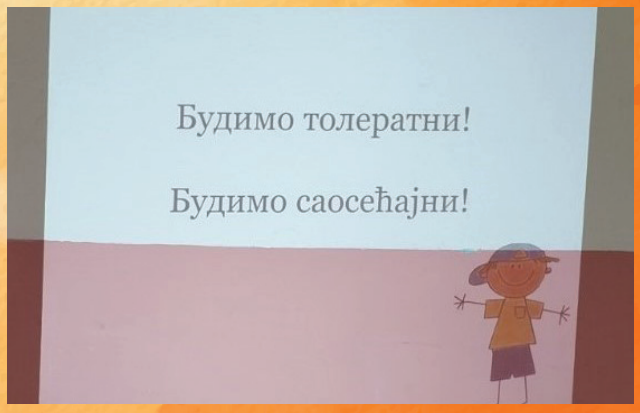
О НАМА ГОВОРЕ НАША ДЕЛА

Сви кажемо – на свету је много људи и сви су различити. У данашње време, ретко се неко издваја по својим врлинама. Ретки су људи који показују своја осећања, пружају подршку и разумевање другима.

Дела највише говоре о нашој храбрости да се суочимо са свим изазовима и спремности да се са емпатијом односима према другима. Оно што радимо најбоље говори о томе ко смо и шта сматрамо важним у животу. Сваки корак који предузмемо, сваку одлуку коју донесемо, сваки гест, све то говори о нама. Такође, наша дела откривају какв карактер имамо. Како реагујемо у тешким тренуцима, како третирамо друге људе, како се носимо са проблемима – све то показује нашу унутрашњу снагу. Једни друге најбоље процењујемо према томе како поступамо, а не према оном што смо спремни да кажемо.

Наши поступци треба да буду одраз љубав и саосећања, јер на крају то говори истину о нама. Нека наша дела буду огледало најбољег у нама!

Ивана Кукањац,
VI разред, Каран

ДЕЧЈА НЕДЕЉА

У ДУХУ РАДОСТИ И БРИГЕ О ПРАВИМА ДЕЦЕ

Овогодишња Дечја недеља у Карану посвећена је унапређивању подстицајног, здравог и безбедног окружења у којем деца могу развијати све своје потенцијале. Ови циљеви се остварују непрестаним залагањем за заштиту, унапређење и промоцију дечијих права у нашем друштву. Ове године посебна важност посвећена је развоју емпатије, вршњачке и међугенерацијске солидарности и даљој изградњи сигурног друштвеног окружења које подржава вредности толеранције. Стога је ове године, Дечија недеља била обележена под слоганом „Велико срце деце Србије“.

Ученици су сваког дана радо учествовали у различитим активностима под интересантним слоганом и били посвећени откривању својих права.Тако је отварање Дечје недеље обележено упознавањем ученика са „Букваром дечјих права“, Љубивоја Ршумовића, посебно истичући право на бригу, помоћ, заштиту и прихваћеност деце са тешкоћама у развоју. Наредног дана, ученици I разреда су уз помоћ домара и старијих другара засадили ,,Дрво генерације“ у дворишту наше школе, о којем ће надаље редовно бринути и пратити његов раст. Циљ је да се школски простор оплемени зеленилом, а да се код деце од малена развија одговоран однос према животној средини. У складу са слоганом Дечје недеље, на школском игралишту су ученици и запослени наше школе формирали ,,Велико срце деце Карана“, показујући да цене заједништво и имају спремност да међусобно поделе своју радост због значаја који им се пружа. У среду, 4. октобра организована је размена и поклањање ручно рађених играчака уз помоћ родитеља, који су се с радошћу у великом броју одазвали радионици. Следећег дана је одржана седница Ученичког парламента, под слоганом „Активна улога вршњачких тимова школа у развоју емпатије и солидарности“. Такође, одржана је радионица током које су ученици другог циклуса образовања показали спремност за дискусију и зрелост у поимању важности да искажу свој став о најважнијим питањима везаним за своја права. Дечје стваралаштво крунисано је изложбом ликовних и литерарних радова на тему „Велико срце деце Србије“ која је освежила школску ликовну поставку богатством маште и радости стварања. Последњи дан дечјих активности посвећен је изради обележивача страница, које су ученици осликали по својој жељи и поклонили другу.

Како је Дечја недеља протекла у духу љубави, бриге о дечјој безбедности, њиховом напретку и бољитку, постоји жеља међу нама старијима да деци свакодневно омогућимо боље услове за раст и развој. Пружимо нашој деци подршку и разумевање!

Јелена Николић, учитељица
Весна Вукић Јелић, учитељица
Марина Цвијетић, учитељица

ИЗ ЂАЧКОГ ПЕРА

Поводом обележавања Дечје недеље, ученици од V до VIII разреда писали су радове посвећене овогодишњој тематици који су били део изложбе литерарних и ликовних радова у школском простору.

ВЕЛИКО СРЦЕ ДЕЦЕ СРБИЈЕ

Деца у нашој земљи су пуна љубави, радости и снаге. Њихова храброст и друштвеност су нешто што нас све инспирише и показује прави пут. Кроз њихове очи видимо светлост и наду, а кроз њихове осмехе осећамо радост.

За нашу децу сви кажу да су прави хероји који показују како да будемо добри људи и како се бринути једни о другима. Уз подршку осталих, користе прилику да остваре своје снове и израде бољу будућност. Они су наша инспирација и показују нам како да будемо храбри, саосећајни и пажљиви. Нарочито према онима који имају здравствене проблеме или због нечег другог нису у могућности да деле своје време са осталима. На нама је да урадимо све што је у нашој моћи да им помогнемо. Деца никада не треба да буду одбачена у друштву или породици, јер су сви једнаки. Од љубави се гради један велики мост који је несаломив.

Нека велико срце деце Србије настави да куца снажно и нека нас увек подсећа на снагу и љубав коју носимо у себи.

Доротеа Јовановић
VIII разред, Каран

ВЕЛИКО СРЦЕ

Најосећајније и најискреније на свету је дете. Без лоших намера у животу свако дете истински осећа тугу и несрећу других.

Много је примера око нас, почевши од оних лекција када својим прелепим уметничким предметима које продају у хумане сврхе желе да помогну болесном другу или непознатом детету. То дете је можда без родитеља, без куће. Никад дете неће проћи поред другог детета које има неки проблем или је болесно да у срцу не осети трунку сажаљења. Свако дете зна и о девојчици која је продајући крофне жлела да помогне свом болесном оцу. Много тога није дечјој моћи али што деца могу, то и ураде. Не треба њима времена да се одлуче на акцију. Њих је све више и то је добро јер сви ми учеимо из тих примера.

Искреност, љубав, жеља да се помогне, вера, то су праве вредности које би требало у срцу да има сваки човек на овоме свету. Све то већ постоји у дечијим срцима.

Јелена Петровић
VII разред, Каран

МАНИФЕСТАЦИЈЕ

XLV „ОДЗИВИ ПАУНУ“

Успомена на Пауна Петронијевића чува се кроз песничку манифестацију „Одзиви Пауну“.

Учешће у програму, и ове године, узели су ученици наше школе. Програм је свечано отворила Анђела Лазић, ученица V разреда, уз традиционални рецитал „Добро лето“. Ученици су говорили о Пауновом животу и његовој поетици и рецитовали стихове одабраних песама.

Програм је завршен песмом „Завичају, мили крају.“

Слађана Миловић, наставница

ПРОСЛАВЉЕНА ВЕЛИКА ГОСПОЈИНА

Црква у Карану је у понедељак, 28. августа славила празник Успења пресвете Богородице, један од највећих хришћанских празника посвећен Богородици који је у народу познат и као Велика Госпојина.

Почаст светитељки одали су и ученици наше школе, припремивши пригодан програм.

НА ХРАМОВНОЈ СЛАВИ

Светог Василија Остршког Чудотворца прославља црква у Рибашевини.

Ученици издвојеног одељења и овога 12. маја учествовали су у прослави празника. Припремили су пригодан програм и певали духовне песме за време богослужења.

Слађана Миловић, наставница

СВЕЧАНОСТ

ПОВОДОМ ГОДИШЊИЦЕ БИТКЕ НА КАДИЊАЧИ

Градска организација СУБНОР-а Ужице поводом обележавања 82. годишњице првог ослобођења Ужица 1941. године и стварања славне Ужичке републике расписала је Ликовни конкурс на тему „67 дана Ужичке републике“. Учествовали су ученици наше школе.

Свечано отварање изложбе награђених ликовних радова, додела диплома и похвала, уз вредне награде, пратила је и приредба. Ученици из Карана и Рибашевине припремили су пригодан рецитал, уз незаобилану изведбу поеме Славка Вукосављевића „Кадињача“. Представници СУБНОР-а изразили су одушевљење вештинама показаним на литерарном конкурсу, тако и рецитаторским умећем наших ученика.

На основу селекције стручног жирија награђен је Дамјан Илић, ученик V разреда у Карану, који је заузео прво место; друга награда уручена је Сташи Станчић, ученици III разреда из Карана, док је трећенаграђени ученик III разреда Никола Максић из Рибашевине. Похваљене су ученице III разреда из Карана и Рибашевине Мина Маслаћ, Тамара Петровић и Јана Радуловић.

В. В. Р.

Ласта у ОШ „Моша Пијаде“ Лучани-Лучан Каран

ПРОЈЕКТИ

ГОДИНЕ УЗЛЕТА

У школској 2023/2024. години рад у припремној предшколској групи у Карану одвијао се у оквиру програма Године узлета, кроз четири пројектне приче: „Јесење приче”, „Славе и прославе”, „Вода, водица” и „Чардак, ни на небу ни на земљи”.

Сваки пројекат је реализован кроз занимљиве активности, експерименте, драматизације. Циљеви пројеката су развијање интересовања за природне и друштвене појаве, стицање комуникацијских, вербалних и практичних вештина, развијање односа толеранције, сарадње и другарства кроз заједничке активности. Иако су се пројекти одвијали кроз тимски рад, свако дете је имало прилику да испољи своју креативност, да предлаже нове идеје, да учи друге и да учи од других.

ПРОЈЕКАТ „ЈЕСЕЊЕ ПРИЧЕ”

Декорације од јесењих плодова и ликовни радови од сувог лишћа

ПРОЈЕКАТ „СЛАВЕ И ПРОСЛАВЕ”

Прослава рођендана – драмске игре

Припреме за прославу божићних празника

ПРОЈЕКАТ „СЛАВЕ И ПРОСЛАВЕ”

Новогодишње честитке

ПРОЈЕКАТ „СЛАВЕ И ПРОСЛАВЕ”

Палчица „на листу локвања”

„Ала је то дивота” – топла вода и пена за купање

Пецање магнетима

Шта плута, а шта тоне

ПРОЈЕКАТ „ЧАРДАК, НИ НА НЕБУ НИ НА ЗЕМЉИ”

Драгана Стевановић, васпитач

БИБЛИОТЕЧКИ КУТАК

ЧИТАТИ ЈЕ ВАЖНО

„Волите књиге свим вашим срцем!
Она није само ваш најбољи пријатељ, већ и ваш верни пратилац до краја.“

Ернест Хемингвеј

Током школске 2023/2024. године у школској библиотеци реализоване су све планиране активности, које су допринеле популаризацији читања, медијском и информатичком описмењавању, формирању пожељних ставова и система вредности и неговању читалачке културе и навика.

У оквиру библиотечких радионица и у сарадњи са учитељима и предметним наставницима обележили смо важне датуме – Међународни дан матерњег језика, Европски дан језика, Светски дан књиге за децу, Светски дан књиге и ауторских права. Обележена је Дечја недеља, реализоваана библиотечко-информатичку радионица „Два-три клика до правих информација“. Школски библиотекари су подстакли и подржали учешће и на ликовним конкурсима „Моја идеална соба“ и „Мој омиљени књижевни лик“.

Школски библиотекари:
Ана Словић
Ненад Божић

ТЕМАТСКА НЕДЕЉА

МИ СМО ДЕЦА ЈЕДНОГ СВЕТА

У складу са смерницама које је упутило Министарство просвета Републике Србијеу току друге недеље школске 2023/2024. године извршено је предметно повезивање сродних наставних садржаја који су одговарали теми ,,Ми смо деца једног света“. Како би постигли развој позитивних људских вредности код ученика заснованих на међусобном поштовању, сарадњи и солидарности уз уважавање различитости у процесу учења реализовали смо следеће тематске дане: „У царству другарства“, „Заједно је лепше“, „Волим своју домовину“, „Подељена срећа, два пута је већа“ и „Магична моћ речи“. Ученици су кроз различите облике рада, методе и технике, радионице радили на развијању осећаја припадности колективу и другарства са вршњацима.

Моћ да инспиришете младе умове и да им помогнете да достигну свој пун потенцијал доноси највеће задовољство. Школа је место где се формира заједница. Ту се граде везе које трају дуже од школске године.

Чланови Стручног већа разредне наставе

Ласти у ОШ „Мошо Одаловић“ Мајдан-Куће Каран

МЕЂУНАРОДНИ ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА

ЗНАЧАЈ МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА

Сваког 21. фебруара широм света обележава се Међународни дан матерњег језика, са циљем да се истакне значај језика и писма и подигне свест о значају матерњег језика.

Ученици наше школе обележили су овај датум низом активности и истакли важност очувања нашег језика. Након уводног дела о пореклу празника и дефинисања матерњег језика, ученици су замењивали стране речи, које често користе, нашим речима. Занимљива активност је била препознавање народних пословица на основу илустрација.

Закључак је био да је наш језик довољно богат речима којима се могу изразити и најфинија значења и нема потребе да користимо стране речи, јер за сваку постоји одговарајућа реч српског језика.

Наставници српског језика
Наставници страних језика
Школски библиотекари

ЕВРОПСКИ ДАН ЈЕЗИКА

УЧИМО СТРАНЕ ЈЕЗИКЕ!

Европски дан језика је у сарадњи са Европском комисијом покренуо Савет Европе 2001. године. Обележен је 26. септембра низом активности у које су били укључени ученици наше школе од V до VIII разреда, са циљем да се промовише учење језика као средство за подстицање међународног разумевања.

Наставници енглеског и српског језика, у сарадњи са библиотекарима, путем јавне презентације упознали су ученике са најважнијим садржајима везаним за обележавање Европског дана језика и са особеностима језика у Европи. Затим су ђаци учествовали у проналажењу и презентовању занимљивости о различитим државама и њиховим говорним карактеристикама. Упућивани су поздрави на више страних језика са циљем афирмисања међународног дијалога и подстицање развоја ученичких компетенција за учење страних језика, уз уважавање богатства различитости. Такође, организован је квиз такмичарског карактера у познавању информација и чињеница о службеним европским језицима.

Обележавајући Европски дан језика ученици су закључили да учећи стране језике не упознају само стране културе, већ су, на тај начин, у прилици да свој језик и културу представе другим народима.

Наставници српског језика
Наставници страних језика
Школски библиотекари

IN MEMORIAM

ТРЕЋА ГОДИШЊИЦА ОД ОДЛАСКА ИВЕ МАРИНКОВИЋ

Три године од губитка ученице Иве Маринковић обележено је 19. октобра 2023. године. Пред муралом са њеним ликом окупили су се чланови породице, мештани, школски другови и наставници. Присутнима су се обратили Ивин брат Данило и директорка школе Вера Симић.

Да би Иву сачували од заборава, ученици наше школе и ове године писали су литерарне радове. Писали су на тему ,,Кад имаш друга, ниси сам“. Њима су се придружили чланови КУД-а ,,Наш завичај“, чији је Ива била члан. Они су извели игре у њену част.

Зорица Јевтовић, наставница

КАД ИМАШ ДРУГА, НИСИ САМ

Кад имаш друга, то је као сунчев сјај који ти обасјава дане и чини их топлим и светлим. Другови су наша највећа подршка у свим животним тренуцима, од смеха до суза.

Мудри кажу да су пријатељи попут звезда које сијају на небу нашег срца. Са њима откривамо лепоту искрености и поверења. Они су наша подршка када нам је тешко и наша радост када смо срећни. Песници певају да је другарство као песма коју пишемо заједно, стих по стих, стварајући незаборавне успомене. Зато ценим то што имам имам најбољу другарицу на свету. Захвална сам јој што ми је пријатељица и што делимо посебне доживљаје.

Имати друга је једно од најлепших блага које можемо имати у животу. Пријатељи су ту да нас подрже, насмеју и да нам пруже подршку. Они су као породица коју сами бирамо. То је као цвет који расте и развија се с временом. Кроз заједничке тренутке и искрене разговоре, градимо чврсте везе које трају годинама. Због тога, пријатељство је непроцењиво и треба га неговати и чувати. На тај начин, учимо о себи и другима, развијамо саосећање.

Другари су ту да нас инспиришу, мотивишу и да нам помогну да постанемо бољи људи. Уживајмо у сваком пријатељству и дивним сусретима које имамо.

Доротеа Јовановић, VIII разред, Каран

ИЗ ЂАЧКОГ ПЕРА

КАД ИМАШ ДРУГА, НИСИ САМ

Другарство чине најлепше дугине боје. Све тајне и лепоте дружења откривамо у школи. И данас показујемо колико је важно да не заборављамо једни друге и када више нисмо заједно.

Имати правог друга највеће је благо. То је особа са којом можеш да поделиш и добро и зло, да затражиш помоћ и да знаш да ниси сам. Радост, игра, учење и безбрижност- све то изазива дечији осмех који нема цену. Свака клупа и учионица крију тајне и незаборавне доживљаје. Све то носимо са собом и после свега остају нам само сећања која живе у нама. Свака наредна генерација ће проћи истом стазом као ми. Путеви су исти само ће њима путовати нека нова лица. У нашим срцима заувек ће остати једне плаве очи које ћемо волети и којих ћемо се радо сећати.

Ту смо да се још једном захвалимо нашој другарици Иви за све лепе дане и тренутке које су поједини ђаци и наставници провели са њом.

Сања Тошић
IV разред, Каран

„Сви треба да знају шта другарство значи...“, овако почињу стихови песме која пева о вредности драгих особа у животу. Понекад је тешко наћи праве речи за оне који нам највише значе.

Другаре углавном упознајемо у школи, на тренинзима, пробама. Размењујемо мишљења, проводимо време заједно. Пријатељство преко друштвених мрежа је веома популарно. Данас свако од нас може имати пуно пријатеља. Већина се само тако назива, а далеко су од било какве блискости и разумевања. Онај истински друг, он је увек уз нас. Када је тешко, пружа своју помоћ. Некада, није потребно ништа, само да нас неко саслуша и да нам да свој савет. Можемо да уживамо и кад ћутимо заједно. Нисмо сами.

Дешава се и да, када физички није поред нас, знамо да је наш најбољи друг са нама у мислима. Све је лакше када имаш уз себе такву особу. Или више њих. А свако ко има праве пријатеље је богат човек. Тада знамо шта другарство и у песми и у животу заиста значи.

Сара Васовић
VI разред, Каран

Човек није створен да живи сам. Од малена слушам колико је важно имати другове и како сам старији схватам да су другови саставни део не само мог живота него и део мене.

Са друговима волим да проводим време. Са њима се смејем, играм, разговарам, али и ћутим. Кад научим да ћутим крај друга, тада знам да ми је прави. Он ме неће питати шта ми је, он ће тачно знати шта ми се догађа јер ме добро познаје. Да би се двоје људи добро упознало, потребно је и време и прихватање особе онакве каква она јесте. Нико од нас није савршен, сви имамо мане, сви грешимо, али баш такве несавршене, прихватиће нас они, који су и сами такви, и који нас много воле. А то је онда и прави друг.

Прави друг може бити не само друг из школе, са спорта или из улице, прави друг може бити и члан породице који уме да слуша, који добро разуме и у ког имамо поверење.

Имам среће да је око мене неколико добрих другова. Са некима се свакодневно дружим, неке вићам на фолклору и са њима наступам и путујем. Са свима могу да поделим неку своју тајну или проблем. Тада знам да нисам сам.

Важно је да негујемо пријатељство и да дајемо себе јер ћемо само тако одржати везу са другима и знаћемо да нисмо сами јер на овом свету нико не може сам.

Павле Драгачевац
VII разред, Луново Село

IN MEMORIAM

ИВА МАРИНКОВИЋ
(2007 - 2020)

Од нашег последњег сусрета прошло је много времена. Тачно онолико колико нам, Иво, недостајеш и сразмерно томе какав бескрајно тужан и болан осећај буди твоје одсуство. Изнова ти одајемо почаст и присећамо те се са дужним пијететом.

Враћају се сећања на тебе, драга Иво, кроз сведочанства о насмејаној и ведрој, на одмору, или у разговору, у школској клупи, са другарима, срећној девојчици. Они чувају заједничке успомене и отимају од заборава најлепше тренутке детињства проведене управо с тобом. Генерације које су овде наследиле та места у школским клупама, свакодневно виђају лик насмешене девојчице, са љубимцем у наручју, на муралу, и делује да су се навикли на то да их пратиш, Иво, као верни анђео чувар и стрпљиво бдиш како би њихово детињство било безбрижно. Погледом наткриљујеш и све нас остале. Он јесте симбол анђеоске природе која исијава вечну лепоту и доброту твоју.

Тако насмејана, у сплету наших сећања и прича, или док ти узвраћамо погледе, опомињеш нас да чувамо највредније што имамо. И не само нас, него и све оне намерне и случајне пролазнике – да успоре, застану на час пред твојим ликом као ликом свега нашег важног. Сваког нашег детета.

Драга Иво, заувек ћеш бити у нашим срцима. Знамо да нас однекуд мило гледаш, а ми ти само узвраћамо за све што нам дубоко и истински значиш.

Нека ти је вечна слава и хвала!

Колектив ОШ „Миодраг Миловановић Луне“

СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ

ДРУГО МЕСТО НА МЕМОРИЈАЛНОМ ТУРНИРУ

Одржан је XX Меморијални турнир „Наташа Шопаловић“ који организује породица Шоплаовић и Основна школа „Миливоје Боровић“ из Мачаката. На турниру су учествовале кошаркашке екипе четири основне школе.

Нашу школу су представљале ученице VI, VII и VIII разреда, на челу са наставником Драганом Панићем, освојивши друго место у јакој конкуренцији.

Драган Панић, наставник

СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ

НЕДЕЉА ШКОЛСКОГ СПОРТА У КАРАНУ

Од 11. до 15. децембра 2023. године реализована је Недеља школског спорта у Карану.

Првог дана ученици су играли старе и помало заборављене игре, школица и ластиш. У уторак је било организовано такмичење у игри меморије и слагању слагалица. Среда је ученицима био посебно занимљив дан када је било такмичење у елементарним играма: ношење јајета у кашици, свуци-обуци, качење веша. Четвртак је био посвећен надвлачењу конопца, а петак игри између четири ватре, која је била такмичарског карактера.

Циљ активности је био да се разноврсним моторичким активностима, повезаним са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе свестраном развоју личности ученика, развоју моторичких способности, усавршавању и примени моторичких умења.

Весна Вукић Јелић, учитељица
Марина Цвијетић, учитељица
Јелена Николић, учитељица

КУЛТУРНЕ АКТВИНОСТИ

ОКТОБАРСКЕ ЧАРОЛИЈЕ

Представом „Василиса Прекрасна“ у Народном позоришту у Ужицу отворене су „Октобарске чаролије“. Ученици првог циклуса основног образовања и васпитања и припремна предшколска уживали су гледајући представу - како царевић Иван задобија лепу невесту Василису и због греха нестрпљења остаје без ње, јер је отима окрутни змај Огњан. Иван одлази у потрагу, среће многа чудесна бића и при том сазрева, постаје храбар и вешт и успева му да скине чаролије са Чарне горе.

Поетска порука старе руске скаске у овој песничкој верзији потврђује се, јер љубав по-

беђује зле магије и сплетке, односно да појединац, у овом случају царевић Иван, ипак може да промени свет на боље.

Аутор сценарија је Миодраг Миша Станисављевић а представу је режирао Вахидин Прелић. Ученици су представом одушевљени, поготово костимима глумаца и звучним ефектима.

Учитељи:
Цвијетић Марина, Николић Јелена
Драшковић Јасмина, Драгана
Стевановић, Вукић Јелић Весна,
Марица Вукић, Мирко Вукић

У ПОСЕТИ МЕДИЈИМА

Ученици првог циклуса образовања и васпитања из Карана и Издвојеног одељења у Трнави били су гости медијској кући Вести, затим редакцијама Инфоера и Радија Ужица.

Ученици наше школе упознали су се са радом новинара на Радију Ужицу, порталу ИнфоЕра и у недељнику Вести. Ученици су постављали питања, али су и причали новинарима о својој школи и о животу на селу, као и о плановима за будућност – о томе шта ће радити кад порасту.

Учитељице:
Весна Вукић Јелић
Јасмина Драшковић
Марина Цвијетић
Јелена Николић

ЈУБИЛЕЈИ

ВУКУ У ЧАСТ

У оквиру активности ,,Вуку у част“ ученици Издвојеног одељења у Луновом Селу подсетили су се најважнијих података из Вуковог живота и рада. Обележена су три значајна јубилеја: 236 година од рођења, 210 година од одласка у Беч и 200 година од објављивања првих збирки народних епских песама.

Ученици су читали одабране одломке из најпознатијих епских песама преткосовског, косовског и покосовског циклуса, као и песама које певају о ослобођењу Србије од Турака. Упознати су са чињеницама важним за бележење епских песама, као и са потешкоћама на које је Вук наилазио при њиховом бележењу.

Била је ово лепа прилика да се укаже на значај једне од највећих личности у српској култури. Неговањем Вуковог лика и дела он живи кроз младе нараштаје који не смеју заборавити ово име и морају чувати свој језик и књижевност, јер тако чувају и свој идентитет.

Зорица Јевтовић, наставница

ПЕСНИК КОЈИ ЈЕ ПИСАО СРЦЕМ

Прошле године у децембру навршило се 190 година од рођења Јована Јовановића Змаја, великана и, по мишљењу многих књижевних историчара, оснивача српске књижевност за децу.

Тим поводом ученици II и IV разреда са учитељицом Аном Марјановић, ученици VII разреда са наставницом српског језика и књижевности Зорицом Јевтовић и чланови библиотечке секције V разреда са школским библиотекаром Аном Словић реализовали су заједничку радионицу са циљем упознавања лика и дела чика Јове Змаја.

Уз песме Јована Јовановића Змаја одрасле су генерације. Времена су се променила, али упркос доминације мобилних телефона, књиге творца поезије за децу даље су неизоставан део сваке школске и кућне библиотеке.

Зорица Јевтовић, наставница

КРЕАТИВЦИ НА ДЕЛУ

НАШ ЈЕСЕЊИ КУТАК

Прошла јесен се у нашу школу ушетала у великом стилу, са свим својим раскошним бојама и плодовима. Украсила је наш ходник златним, смеђим и наранџастим нитима. Њени главни ликови Јасенко и Јасенка, ове године посебно су лепи и модерни. Модерна кравата и ешарпа које никада не излазе из моде, које се и ове јесени носе, украсиле су их. Најупечатљивији је жути сунцокрет. Друштво му праве бројне бундеве разних боја и облика, кукурузи, ораси, јабуке, шљиве, грожђе...

И заиста, Јасенко и Јасенка су весели и насмејани сваки дан и труде се да нашим ђацима олакшају школске бриге и проблеме. А за то су заслужни наши вредни ученици заједно са својим креативним учитељицама Јеленом, Марином и Весном.

Јелена Николић, учитељица
Марина Цвијетић, учитељица
Весна Вукић Јелић, учитељица

ЗАНИМЉИВОСТИ

СЈАЈНЕ ЧИЊЕНИЦЕ О ШКОЛАМА ШИРОМ СВЕТА

- Основна школа у Тибету сматра се највишом школом на свету и налази се на 5.373 метра надморске висине.
- У Лукнауу у Индији постоји школа са 32.000 ученика. Има преко хиљаду учионица и 3.700 рачунара.
- С друге стране, 2014. године у Торину у Италији постојала је основна школа која је имала једног учитеља и једног ученика.
- У Јужној Кореји, након школе, ученици остају и помажу особљу да очисти учионице.
- У Бангладешу је изграђено око 100 школа.
- У Колумбији нека деца долазе у школу „zipline“.
- У Чилеу летњи распуст почиње средином децембра и траје до почетка марта.
- Деца у Француској иду у школу четири дана у недељи и имају двочасовну паузу за ручак. То је заиста добар „велики одмор“!

Извор: https://trebadaznas.com

ЗАБАВНЕ ЧИЊЕНИЦЕ О ЉУДСКОМ ТЕЛУ

- Ваше очи трепћу око 20 пута уу минуту. То је више од 10 милиона пута годишње.
- Ваше уши никада не престају да расту.
- Ушна маст – церумен у ствари је врста зноја.
- Језик је прекривен са око 800 чулних квржица од којих свака садржи 100 ћелија које вам помажу да осетите укус хране.
- У животу произведете око 4000 литара пљувачке.
- Када ујутру устанете виши сте за око један сантиметар него када увече легнете. То је зато што се мека хрскавица између ваших костију згњечи и стисне.
- Када би сте ходали око 12 сати дневно требало би вам око 690 дана да препешачите цео свет.
- Једини мишић који се никада не умара је срчани мишић.
- Тело има 2,5 милиона знојних пора.
- Цела површина ваше коже мења се сваких месец дана, што значи да у животу кожу промените око 1000 пута.

Извор: https://www.skole.hr

Припремила:
Ана Пауновић, наставница

ЕКСКУРЗИЈА

МНОГО ЛЕПИХ УТИСАКА

Екскурзија за ученике од V до VIII разреда реализована је 24. и 25. маја 2024. године на релацији Каран-Велика Плана (манастир Копорин)-Смедерево-Вимацијум-Сребрно језеро-Лепенски вир-Голубачка тврђава-Пожаревац (галерија Милене Петровић Барили)-Каран.

Ученици су били смештени у Дечијем одмаралишту ,,Сребрно језеро“. Вратили су се задовољни и пуни лепих утисака.

Зорица Јевтовић, наставница

НАШИ МАТУРАНТИ

КАРАН

ЛУНОВО СЕЛО

РИБАШЕВИНА

